

KONGRE-TOPLANTI

SÎRET SEMPOZYUMU
“NEBEVÎ MESAJIN EVRENSELLİĞİ”
(09-10 MAYIS 2008/KONYA)

Doç.Dr.M.Bahaüddin VAROL
Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Peygamberler ve tebliğ mücadeleleri, ilahi mesajın muhatapları olan insanlara ulaştırılması çerçevesinde farklı görüntülerle tarihe yansımıştır. Bu farklılığın mesajın içeriği ile ilgili olmayıp muhatap kitlenin yapı, karakter ve ihtiyaçlarına bağlı olduğu bilinen bir husustur. Evrensel ilke ve değerlerin zaman ve mekânla sınırlı olmayıp cinsiyet, renk, dil, din farkı gözetmeksizin bütün beşeri ortamlarda uygulanabilir olması gerçeğinden hareketle, ilahi mesajın elçileri olan peygamberlerin getirdikleri mesajların evrensel özellikleri öteden beri üzerinde durulan, farklı tartışma ve görüşlerin ortaya çıktığı bir konu olmuştur. Söz son peygamber olan Hz.Muhammed'e geldiğinde ise konu daha farklı bir anlam ve hüviyet kazanır. Zira Kur'ân-ı Kerim, önceki peygamberlerin gönderildikleri toplumlarla sınırlı risalet görevlerine karşılık Onun bütün insanlara gönderildiğini beyan eder. (A'râf 7/158; Âl-i İmrân 3/4; İsrâ 17/9-10) Diğer taraftan, nebevî mesajın İslam Tarihi ve Medeniyetindeki pratikleri çerçevesinde ortaya çıkan kimi farklı görüş ve tartışmalarda yer bulması konunun farklı bir yönünü yansıtmaktadır.

Bütün bu tartışma ve görüşlerin ötesinde günümüz müslümanı ve hatta topyekün günümüz insanının ihtiyaç duyduğu, arzu edip eksikliğini hissettiği bireysel ve toplumsal niteliklerin, değer ve algıların gerek Hz.Peygamber'in şahsında gerekse Onun ortaya çıkardığı “Asr-ı Saâdet” toplumu içerisinde bol miktarda yer alması dikkatleri çeken bir husus olmaktadır. Bu gerçeğin farkında olan müslümanlar yaşam pratikleri gözler önünde olan bu değer ve ilkelerin tüm insanlığa sunumu noktasında gayret göstererek, nebevî mesajın evrenselliği konusunu gündemde tutma gayreti içerisinde olmuşlardır.

İşte bu noktadan hareketle Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi tarafından düzenlenen ve son üç yıldır geleneksel hale getirilen Sempozyum silsilesinin bu yılki konusu “Nebevî Mesajın Evrenselliği” başlığıyla gerçekleştirilmiştir. Tertip

ve koordinasyonu Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslam Tarihi Anabilim Dalı tarafından üstlenilen sempozyum 9-10 Mayıs 2008 Cuma ve Cumartesi günleri Konevî Kültür Merkezinde icra edilmiş ve beş oturumda dokuz tebliğ sunumuyla gerçekleştirilmiştir.

Sempozyum 9 Mayıs 2008 Cuma günü saat: 9.30'da Kur'ân-ı Kerim tilaveti ve sonrasında Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Ahmet Önkal tarafından yapılan açılış konuşmasıyla başladı. Konuşmasında, değerlerin evrensel nitelik taşıyabilmesi için korunmuşluk, tüm insanlığa hitap edebilme, uygulanabilir ve statiklikten uzak olma şeklinde dört temel özelliğe sahip olması gerektiğini belirtti. Kur'an-ı Kerim'in ilk halinin muhafaza edilmiş olması, ayet ve hadislerin insanlığı kuşatıcı mesajlar içermesi, tarihsel birikim ve her dönemde kendini ifade edebilme gibi yönleriyle de İslam'ın bu dört özelliği haiz olduğu vurguladı. *"Evrensellik İlkesi ve Nebvî Mesajın Evrenselliğinin Temelleri"* başlıklı ilk oturumun başkanlığını Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı Prof.Dr. Şefaettin Severcan yürüttü. Bu ilk oturumda Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ramazan Altıntaş, *"Evrensellik Bağlamında Nebvî Mesaja Yaklaşım"* başlıklı tebliğinde Nebvî mesajın evrenselliğinin dini temelleri ve kapsam alanı noktalarına değinerek Nebvî mesajın kuşatıcılık ve kapsayıcılık niteliklerine dikkat çekti. Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. F. Ahmet Polat ise, *"Peygamberliğin Tarihsel Bir Karakteri Olarak Farklı Dillerde Risâlet-Hz. Muhammed Örneği"* başlıklı tebliğini sundu. Bu tebliğlere Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Rıza Savaş ve Selçuk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Mustafa Demirci müzakereleriyle katkı sağladılar.

Prof.Dr. Ahmet Önkal

Katılımcı ve izleyicilere sunulan ikram ve Cuma namazı sonrasında “*Nebevî Mesajın İnsanlığa Sunduğu Evrensel Değerler*” başlığıyla saat 14.00’de ikinci oturum gerçekleştirildi. Başkanlığını Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof.Dr. Mustafa Fayda’nın yaptığı bu oturumda “*Temel Hak Ve Özgürlükler Ve Nebevî Mesajın Temel Hak Ve Özgürlüklere Bakışı*” başlıklı tebliği Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Doç.Dr. Adem Apak, “*Hz. Peygamber’in Temelini Attığı Medeniyet: Rahmet Medeniyeti*” başlıklı tebliği de Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Seyfullah Kara sundular. Sırasıyla Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Hanefi Palabıyık ve Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Levent Öztürk yaptıkları müzakerelerle konunun anlaşılmasına katkı sağladılar.

Birinci günün son, sempozyumun üçüncü oturumu “*Nebevî Mesajın Uygulanabilirliği*” başlığıyla saat 16.00’da gerçekleştirildi. Başkanlığını Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hüseyin Algül’ün yaptığı bu oturumun birinci tebliğini Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Halit Çalış sundu. “*Norm Nitelikli Nebevî Mesajın Evrenselliği*” başlıklı bu tebliğden sonra Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Celal Kırca “*Kimlik ve Kişilik Bağlamında Hz. Peygamberin Örnek Oluşunun Evrenselliği*” başlıklı tebliğini sundu. Bu tebliğlere sırasıyla Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Mahfuz Söylemez ve Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mustafa Fayda müzakereleriyle önemli katkılar sağladılar.

9 Mayıs 2008 Cuma günü akşamı saat 20.30’da Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi ve Müsemma İcra Heyeti tarafından sunulan Türk Tasavvuf Mûsikîsi konseri, katılımcı ve dinleyicilerde duygulu anların yaşanmasına vesile oldu.

Sempozyumun ikinci günü olan 10 Mayıs 2008 Cumartesi günü saat 9.30’da “*Çağımız Sorunları Karşısında Nebevî Mesaj*” başlıklı dördüncü oturum

gerçekleştirildi. Başkanlığını Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. M. Zeki Terzi'nin yürüttüğü bu oturumda birinci olarak Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Elemanı Dr. Huriye Martı, "*Hazreti Peygamber'in Ahlâkî Çöküşü Engellemede Düşünce Kalıplarını Değiştirme Yöntemi (İman-Ahlâk Bağının Vazgeçilmezliği Özelinde Bir Deneme)*" başlıklı tebliğini, ikinci olarak Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hüseyin Peker ise, "*Şiddete Karşı Nebevî Mesaj*" başlıklı tebliğini, üçüncü olarak da Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Adnan Demircan, "*Hz. Peygamber'in Hayatını Doğru Öğrenmenin Evrensel Barış Açısından Önemi*" başlıklı tebliğlerini sundular. Sırasıyla bu tebliğlere Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Ünal Kılıç, Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hüseyin Algül ve Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ahmet Turan Yüksel müzakereleriyle önemli katkılarda bulundular.

Sempozyum'un beşinci ve son oturumu ise aynı gün saat 11.30'da gerçekleştirilen "*Değerlendirme*" oturumuydu. Sempozyumun gerek muhteva gerekse program yönüyle değerlendirmesinin yapıldığı bu oturumda Başkanlığı Prof. Dr. Ahmet Önkal yürüttü. Değerli görüş, düşünce ve eleştirileriyle sempozyumun bir özetini dinleyicilere sunan değerli hocalarımız ise Prof. Dr. Mustafa Fayda, Prof. Dr. Hüseyin Algül, Prof. Dr. Celal Kırca ve Prof. Dr. M. Ali Kapar idi.

Nebevî Mesajın Evrenselliği bağlamında Hz.Peygamber'in çeşitli yönleriyle tekrar hatırlanıp, yeni açılım ve düşüncelerin paylaşılarak dolu dolu geçen iki günün sonunda gerek katılımcılar gerekse dinleyiciler tarafından ifade edilen olumlu düşünceler, sempozyum ile amaçlanan düşüncenin büyük ölçüde gerçekleştiği izlenimi vermiştir. Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi tarafından 2006'da "*Kur'ân'ın Farklı İnanç Mensuplarına Yaklaşımı*" konulu Kur'an Sempozyumu, 2007'de "*Sünnetin Bireysel ve Toplumsal Değişimdeki Rolü*" konulu Hadis-Sünnet Sempozyumu ile bu yıl düzenlenen "*Nebevî Mesajın Evrenselliği*" konulu Sîret Sempozyumu, ülkemizdeki akademik ve bilimsel birikimin paylaşımının gerçekleştirildiği güzel bir geleneğin zihinlerdeki işaretleri olmuşlardır. Dileğimiz bu güzelliğin daha nice yıllar farklı konu ve konuklarla, ulusal ve uluslararası organizasyonlarla devam etmesidir.